

Záruka

Zatímco odpovědnost za vady vyplývá přímo ze zákona a řeší důsledky vadného plnění, zhotovitelem smluvně přijatý závazek podle § 2113 a násl. o. z. má v závislosti na konkrétním obsahu smluvního ujednání poskytnout objednateli záruku, že se po dobu trvání záruční doby nezmění užitné vlastnosti, jakost, ale případně i estetické vlastnosti, které mělo dílo při jeho dodání. Při posuzování důvodnosti uplatněného práva ze záruky tedy není rozhodné, zda dílo bylo zhotoveno bezvadně, ale zda si dílo po dobu záruky zachovalo ty vlastnosti (užitné či estetické), které si podle prohlášení zhotovitele mělo zachovat. Právo ze záruky nevznikne, byla-li vada (i ztráta zárukou krytých vlastností) způsobena vnější událostí, tedy okolností nesouvisející s plněním zhotovitele. Za tyto vnější okolnosti však nelze pokládat působení prostředí při obvyklém a předpokládaném způsobu užívání díla. Vzhledem k tomu, že záruku zakládá smluvní ujednání, musí se jednat o ujednání podle občanského zákoníku platné. Za neplatné ujednání či jednostranné prohlášení by bylo třeba pokládat, převzal-li by zhotovitel zárukou závazek k plnění objektivně nemožnému (§ 580 odst. 2 o. z.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 295/2024-281 ze dne 30.1.2025)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobce: Národní technické muzeum, se sídlem P., zastoupený Mgr. M.N., advokátem se sídlem P., proti žalované: NEPRO stavební a. s., se sídlem P., zastoupená JUDr. T.H., LL.M., advokátem se sídlem P., o 1 528 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 67 C 236/2020, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2023, č. j. 28 Co 142/2023-242, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 9. 2023, č. j. 28 Co 142/2023-242, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 8. 12. 2022, č. j. 67 C 236/2020-202, se zrušují a věc se vrací Obvodnímu soudu pro Prahu 9 k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

1. Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem ze dne 8. 12. 2022, č. j. 67 C 236/2020-202, zamítl žalobu na zaplacení 1 528 000 Kč s příslušenstvím a rozhodl o náhradě nákladů řízení. V řízení o nároku na zaplacení smluvní pokuty vyšel ze zjištění, že žalobce s žalovanou uzavřeli dne 21. 2. 2014 smlouvu o dílo č. j. NTM 609/2013-37, 24/2014 (dále jen „Smlouva“), kterou se žalovaná jako zhotovitel zavázala provést na své náklady a na své nebezpečí ve sjednané době pro žalobce jako objednatele dílo spočívající ve stavbě plotu o celkové délce cca 940 m, včetně 12 vjezdových bran, po obvodu areálu deponitáře Železničního muzea Chomutov podle prováděcí projektové dokumentace zpracované projektovou kanceláří SM-Projekt spol. s r. o. z dubna 2013, a žalobce jako objednatel se zavázal dílo převzít a zaplatit za něj sjednanou cenu. V článku IX bodě 1 Smlouvy se žalovaná zavázala, že provedení díla bude odpovídat Smlouvě, obecně závazným právním předpisům, platným technickým normám a bude prosté jakýchkoliv vad. Dále se zavázala, že k provedení díla použije obvyklé a vyzkoušené technologie a že dílo provede s vynaložením odborné péče ve vynikající kvalitě. Podle článku IX bodu 2 musely mít materiály a výrobky použité na stavbě vlastnosti požadované stavebním zákonem a jinými relevantními právními předpisy, zejména zákonem č. [22/1997](#) Sb., o technických požadavcích na výrobky. V čl. XI bodě 1 Smlouvy si strany ujednaly, že žalovaná jako zhotovitel odpovídá za to, že dílo bude kompletní, plně funkční, způsobilé k účelu, k němuž bylo

vytvořeno, a že jeho kvalita bude odpovídat Smlouvě. V bodě 2 tohoto článku se žalovaná zavázala žalobci poskytnout záruku za jakost díla v rozsahu uvedeném v článku XI s tím, že záruční doba činí 60 měsíců a počíná běžet dnem podpisu protokolu o předání a převzetí díla oběma smluvními stranami. Zárukou za jakost žalovaná převzala závazek, že dílo bude po celou záruční dobu plně funkční a způsobilé k řádnému užívání a že si zachová vlastnosti vymezené Smlouvou. V čl. XII bodě 2 si strany ujednaly pro případ prodlení zhotovitele s odstraněním vad nebo nedodělků vyplývajících z přejímacího řízení a zjištěných v záruční době smluvní pokutu ve výši 2 000 Kč za každý, byť i jen započatý, den prodlení. Žalobce uplatnil „vady“ díla dopisem ze dne 3. 8. 2017 adresovaným žalované, v němž uvedl, že návin žiletkového drátu je v několika úsecích silně zkorodovaný a požadoval výměnu jeho zkorodovaných částí (během října a listopadu roku 2020 žalovaná provedla výměnu žiletkového drátu - ovšem jako samostatnou zakázku, nikoli jako způsob řešení uplatněných vad ze Smlouvy). Žalobou v nyní projednávané věci uplatnil žalobce smluvní pokutu za období od 22. 8. 2017 do 25. 9. 2019 podle čl. XII bodu 2 Smlouvy. Soud prvního stupně nárok posoudil podle zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) a dospěl k závěru, že žalobci nárok na zaplacení smluvní pokuty nevznikl, neboť dílo nevykazovalo vady podle § 2615 o. z., a tudíž žalovaná nemohla být v prodlení s jejich odstraněním. Ze znaleckého posudku znaleckého ústavu SVÚOM Praha, s.r.o., z odborného vyjádření Vojenského výzkumného ústavu, s. p., z výsledku zpracovatelky znaleckého posudku Ing. K.K., Ph.D., a řešitele odborného posouzení Ing. J.B. vzal za prokázané, že žalovaná dodržela smluvní požadavky a technické normy jakosti použitého žiletkového drátu, neboť použila žiletkový drát určený žalobcem v projektové dokumentaci, tj. žárově pozinkovaný ocelový drát. Z hlediska plošné hmotnosti zinkového povlaku použitý drát odpovídal třídě D, přičemž podle znalkyně původní tloušťka zkoumaného předmětného drátu byla ještě ve vyšší vrstvě, než stanovuje příslušná technická norma pro třídu D. Soud prvního stupně vzal v úvahu, že v projektové dokumentaci nebylo stanoveno, jaké třídy má být použitý drát, a žalobce si jakost použitého drátu nevymínil. Z prokázaných skutečností dovodil, že žalovaná smluvní i normované požadavky splnila, a uzavřel, že dílo v záruční době nemělo vady, za které by byla žalovaná odpovědná, dílo bylo po dobu záruční doby funkční a způsobilé k řádnému užívání. Korozí byla důsledkem běžného opotřebení s ohledem na povětrnostní podmínky v dané lokalitě.

2. K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. 9. 2023, č. j. 28 Co 142/2023-242, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil s posouzením soudu prvního stupně. Skutková zjištění opřel především o znalecké závěry, podle nichž posuzovaný drát korodoval v důsledku běžného opotřebení a působení korozní agresivity daného prostředí, žiletky či jejich hroty se neulomily a funkčnost žiletkového drátu tedy byla zachována. Znalci uvedli, že je technicky nemožné, aby žiletkový drát byl po dobu pěti let shodný jako v den převzetí. Odvolací soud shledal, že požadavek žalobce, aby posuzovaná věc nebyla vůbec dotčena korozí a zachovala si vnitřní i vnější kvalitu totožnou s tou, kterou měla v den předání díla, je nereálný. Věc měla po dobu záruky schopnost sloužit k obvyklému účelu a měla standardní jakost odpovídající tomu, co si účastníci ujednali, přičemž nelze přehlédnout, že jak projektovou dokumentaci, tak samotnou Smlouvu koncipoval sám žalobce jako zadavatel veřejné zakázky.

3. Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce dovoláním, jehož přípustnost odůvodnil tím, že rozsudek odvolacího soudu závisí na otázce hmotného práva, zda je výskyt korozí pozinkovaného drátu v záruční době vadou jakosti díla, nebo běžným opotřebením, která dosud nebyla Nejvyšším soudem řešena. Žalobce namítl, že soud nesprávně právně vyložil pojem smluvní záruky. Účastníci řízení si smluvili, že jakost díla bude zachována po dobu 60 měsíců od převzetí. Dílo tak má mít po dobu smluvní záruky vlastnosti jako při jeho předání. Pokud dílo nevykazuje tyto vlastnosti, jde o vadu díla. Je přesvědčen, že vzhledem k žalované převzaté záruce za jakost jde bez dalšího o vadu díla (v předávacím protokolu ze 17. 7. 2014 žádná zmínka o korozí není, tzn. že po celou záruční dobu si měl drát zachovat vlastnosti, které měl při předání díla, tedy zůstat nezkorodovaný). Co se považuje za vadu díla, není podle žalobce třeba ve Smlouvě taxativně vyjmenovávat, neboť vadou díla

je vše, co se projeví v záruční době a vede k tomu, že předmět díla si po dobu záruky nezachová smlouvenou jakost. Korozi nelze pokládat za běžné opotřebení, jak uvádí soudy obou stupňů. Zkorodovaný drát není způsobilý k řádnému užívání, nejenže je ohyzdný, ale stékající koroze rovněž poškozují plotová pole umístěná pod tímto zkorodovaným žiletkovým drátem (v této souvislosti žalobce zdůrazňuje, že nový – žalovanou vyměněný drát – i po třech letech od dokončení instalace žádnou korozi nevykazuje). Koroze má zásadní vliv na délku životnosti tohoto drátu (nutnost výměny, další finanční náklad pro investora). Navíc odolnost vůči působení vnějších vlivů, tzn. „odolnost vůči korozi“, bývá v oblasti technických a strojírenských výrobků jedním z hlavních a všeobecných kritérií pro hodnocení kvality. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

4. Žalovaná ve vyjádření k dovolání uvedla, že souhlasí se závěry odvolacího soudu. Dílo provedla podle Smlouvy, projektové dokumentace a v souladu s platnými technickými normami. Koroze žiletkového drátu není vadou díla, ale je přirozenou vlastností použitého materiálu, což potvrdilo i provedené dokazování (zejména znalecké posudky a výslechy znalců). Z dokazování u prvostupňového soudu dále vyplynulo, že dílo si během záruční doby zachovalo funkčnost a způsobilost k řádnému užívání, žiletkový drát byl způsobilý plnit funkci ochranného prostředku – oplocení objektu. Koroze žiletkového drátu tedy v důsledku běžného opotřebení způsobila pouze estetický nedostatek díla. Tvrzení žalobce, že žalovanou vyměněný, nový žiletkový drát nepodléhal korozi (na rozdíl od žiletkového drátu, který je předmětem tohoto sporu) navzdory uplynutí doby 3 let od jeho instalace, není pravdivé a není žalobcem ničím podloženo. Navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání žalobce zamítl.

5. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění zákonné podmínky právního zastoupení dovolatele (§ 241 odst. 1 o. s. ř.), je přípustné podle § 237 o. s. ř. a je i důvodné, neboť nalézací soudy uplatněný nárok vyplývající ze smluvní záruky za jakost díla neposoudily podle zákonných ustanovení tuto otázku upravujících.

6. Podle § 2615 odst. 1 o. z. má dílo vadu, neodpovídá-li smlouvě. Podle odst. 2 první věty platí o právech objednatele z vadného plnění obdobně ustanovení o kupní smlouvě.

7. Podle § 2099 odst. 1 věty první o. z. je věc vadná, nemá-li vlastnosti stanovené v § 2095 a 2096. Podle § 2095 o. z. prodávající odevzdá kupujícímu předmět koupě v ujednaném množství, jakosti a provedení. Nejsou-li jakost a provedení ujednány, plní prodávající v jakosti a provedení vhodných pro účel patrný ze smlouvy; jinak pro účel obvyklý.

8. Podle § 2113 odst. 1 o. z. záruka za jakost vzniká prohlášením poskytovatele záruky, že kupujícího uspokojí nad rámec jeho zákonných práv z vadného plnění, zejména tím, že mu vrátí kupní cenu, vymění věc nebo ji opraví anebo v této souvislosti poskytne službu, nebude-li mít věc vlastnosti uvedené v prohlášení o záruce.

9. Podle § 2113 odst. 3 o. z. ustanovení o záruce za jakost se přiměřeně použijí i na záruku převzatou v souvislosti s jinou než kupní smlouvou.

10. Podle § 2114 odst. 1 o. z. zaručí-li se poskytovatel záruky, že si věc po určitou dobu při obvyklém použití uchová své funkce a výkonnost, platí, že má kupující ze záruky alespoň právo na dodání nové věci bez vad nebo na opravu věci.

11. Podle § 2115 o. z. záruční doba běží od odevzdání věci kupujícímu; byla-li věc podle smlouvy odeslána, běží od dojití věci do místa určení.

12. Podle § 2116 o. z. kupující nemá právo ze záruky, způsobila-li vadu po přechodu nebezpečí škody na věci na kupujícího vnější událost.

13. Podle § 2117 o. z. vadu krytou zárukou musí kupující vytknout poskytovateli záruky ve lhůtě určené délkou záruční doby; § 1921 a 1922 se použijí obdobně.

14. S účinností od 1. 1. 2014 občanský zákoník kromě práv z odpovědnosti za vady předmětu kupní smlouvy, resp. díla podle § 2095 a § 2615 upravuje v § 2113 a násl. práva ze smluvní záruky za jakost, a to jak pro smlouvu kupní, tak i pro smlouvu o dílo (§ 2619 o. z.). Zatímco odpovědnost za vady vyplývá přímo ze zákona a řeší důsledky vadného plnění, zhotovitelem smluvně přijatý závazek podle § 2113 a násl. o. z. má v závislosti na konkrétním obsahu smluvního ujednání poskytnout objednateli záruku, že se po dobu trvání záruční doby nezmění užitné vlastnosti, jakost, ale případně i estetické vlastnosti, které mělo dílo při jeho dodání. Při posuzování důvodnosti uplatněného práva ze záruky tedy není rozhodné, zda dílo bylo zhotoveno bezvadně, ale zda si dílo po dobu záruky zachovalo ty vlastnosti (užitné či estetické), které si podle prohlášení zhotovitele mělo zachovat. Právo ze záruky však nevznikne, byla-li vada (i ztráta zárukou krytých vlastností) způsobena vnější událostí, tedy okolností nesouvisející s plněním zhotovitele. Za tyto vnější okolnosti však nelze pokládat působení prostředí při obvyklém a předpokládaném způsobu užívání díla. Vzhledem k tomu, že záruku zakládá smluvní ujednání, musí se jednat o ujednání podle občanského zákoníku platné. Za neplatné ujednání či jednostranné prohlášení by bylo třeba pokládat, převzal-li by zhotovitel zárukou závazek k plnění objektivně nemožnému (§ 580 odst. 2 o. z.). Z uvedeného vyplývá, že pro posouzení odpovědnosti dodavatele ze záruky za jakost je zásadní konkrétní obsah daného smluvního ujednání (případně jednostranného prohlášení zhotovitele), jímž byla záruka založena.

15. V daném případě se žalovaná ve Smlouvě zavázala žalobci poskytnout záruku za jakost díla v rozsahu uvedeném v článku XI s tím, že záruční doba činí 60 měsíců a počíná běžet dnem podpisu protokolu o předání a převzetí díla oběma smluvními stranami. Zárukou za jakost žalovaná převzala závazek, že dílo bude po celou záruční dobu plně funkční a způsobilé k řádnému užívání a že si zachová vlastnosti vymezené Smlouvou. Takto formulovaný závazek je třeba vyložit tak, že dílo mělo mít po dobu 60 měsíců všechny vlastnosti vymezené Smlouvou, tedy nejen užitné, ale i estetické. To znamená, že žiletkový drát (bez ohledu na to, že nadále plnil svou ochrannou funkci) neměl zkorodovat. Žalovaná namítala, mimo jiné, že není možné, aby pozinkovaný žiletkový drát nezměnil za pět let své vlastnosti tak, že by zůstal nedotčen korozí. K této otázce se sice okrajově vyjádřili oba znalci, žádný z nich se však nezabýval přímo otázkou, zda bylo technicky možné zhotovit dané dílo z materiálu jakosti odpovídající Smlouvě a současně dostát závazku, že po dobu 60 měsíců zůstanou vlastnosti plotu zachovány jako v době zhotovení, tedy že se na žiletkovém drátě neprojeví účinky koroze. Bylo-li takové provedení díla objektivně možné, byla záruka za jakost sjednána platně. Pokud by ovšem bylo prokázáno, že bylo fyzikálně vyloučeno, aby během pěti let Smlouvou specifikovaný drát nezkorodoval, převzala by žalovaná na sebe závazek k plnění nemožnému a ujednání o záruce by v této části bylo ujednáním neplatným (§ 576, § 580 odst. 2 o. z.). Nálezací soudy tedy posoudily po právní stránce uplatněný nárok nesprávně, jestliže neaplikovaly ustanovení § 2113 a násl. o záruce za jakost, ale zabývaly se pouze případnou odpovědností žalované za vadu díla.

16. Dovolací soud proto rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.), a vzhledem k tomu, že důvody, pro které zrušil rozsudek odvolacího soudu, platí i pro rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 o. s. ř.).

Další články:

- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)